

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.—
Če si pride naročnik sam po list: Mesečno K 4.—,
Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Prekmurska deputacija v Beogradu.

Ker vsa preganjanja niso mogla spraviti naših jugoslovanskih bratov na Prekmurju v madžarski tabor, jih je začela madžarska vlada vabiti s sladkimi obljubami. Obljubljajo jim slovensko republiko z lastno vlado in z lastnim uradništvom. Na madžarske stroške jim bodo baje zgradili vse mogoče šole, ceste, mostove čez Muro in železnice. Jediní pogoj je ta, da se izrečejo za madžarsko državo. Vsak človek ve, kam pes tacc moli: Madžari se bojijo zveze med Jugoslovani in Čehi, ki jo bo tvorila prekmurska zemlja. Madžari, ki so najbolj hujskali na vojno, se najbolj bojijo posledic te vojne in potrebujejo bogato slovensko-prekmursko ozemlje, ki bi naj prevzelo velik del vojnih dolgov in vojne odškodnine. Kako pa znajo Madžari izsesavati podvržene narode, to so dokazovali dolga stoletja. Žalostno je pa to, da so s svojimi lažnjivimi obljubami premotili celo dosedanje narodne voditelje: slovenske duhovščino med drugimi n. pr. župnika Klekla. Da se razjasni ljudstvu

resnični položaj naravnost od centralne vlade v Beogradu, zato se je podala 7. t. m. posebna deputacija prekmurskih Slovencev v Beograd. Obrnila se je na člana Demokratskega kluba, mariborskega državnega poslanca profesorja Voglarja, ki jo je pričakoval in uvedel v Demokratski klub, nato k ministru dr. Kramerju, s katerim so se podrobno pogovorili o vseh vprašanjih. Na podlagi teh pogovorov je sestavil prof. Voglar poseben oklic na prekmurske Slovence, ki bi se naj predložil vladi, da ga odobri. Drugi dan je vodil naš poslanec deputacijo k dr. Korošču in v njegov klub, v torek pa k ministerskemu predsedniku dr. Protiću, ki je prekmurske Slovence s posebno ljubeznivostjo sprejel, odobril v polnem obsegu predloženi oklic ter obljubil Prekmurcem vso pomoč centralne vlade kraljestva SHS. Polna najlepših vtisov in najboljših nad se je vrnila v torek deputacija v domovino.

Regulacija plač stalno namoščenih in cene.

V Jugoslaviji se je že v tej kratki dobi marsikaj na bolje obrnilo, marsikaj reformiralo tudi glede plače in zaslužkov v nekaterih javnih in zasebnih zavodih oziroma uradih. V splošnem pa je državno uradništvo še danes tam, kjer je bilo pod staro Avstrijo, če ne še na slabšem.

Računalo se je, da bodo s koncem svetovnega klanja prenehale oderuške cene in da bo tudi z živem vse drugače, vse bolje, kot je bilo še lani. Mislili so, da bodo spričo odpada teh dveh glavnih vzrokov, zakaj uradništvo tudi s primerno zvišanimi dohodki (draginjske doklade itd.) proti koncu vojne ni moglo stanu in priprosti človeški potrebi primerno več shajati, v tej novi dobi državni uradniki naravnost sijajno živeli z dosedanjimi plačami. Ker se je govorilo, da nova državna oblast ne bo trpela čezmernih stroškov za uradništvo, se je preje računalo na znižanje kot na zvišanje dosedanjih dohodkov. Tako približno se je kalkuliralo ob začetku zgradbe nove države.

Prišlo pa je vse drugače. Živeža je res prišlo več ko zadnje leto na trg, toda cene so ostale iste, ali pa so se pri gotovih predmetih še povišale. Na vprašanje zakaj so se povišale, je lahko odgovoriti: Zato ker takoj izpočetka državnega prevrata ni bilo nikjer tiste energične roke, ki bi bila zmožna voditi ves novo pre-

† Ivan Macher.

Dragi tovariš-planinc!

Ko sem včeraj v „Slov. Narodu“ pod črto vgladal zgornji nadpis, me je pretreslo do dna duše.

Gospod ravnatelj! Ako bi bilo mogoče, da bi Vaše uho še enkrat slišalo človeški glas, zaklical bi Vam s krikom boleznega srca: Zakaj ste nas zapustili ravno sedaj, ko smo v zgradbi našega novega doma Jugoslavije, srečno došli do Kredarice? Vsaj vendar bolje kot jaz, tudi Vi predobro veste, da od naše planinske trdnjave na Kredarici ni več tako daleč in visoko gori na sinji, veličastni vrh prvaka naših slovenskih planin: na vih Triglavu. Nekaj strmih sestofov, drznih prehodov preko vrtoglavih skalovitih grebenov in dospeli bi srečno na vrh, na cilj našega potovanja. In Vi nas zapustite v teh največjih trenutkih naše in svetovne zgodovine? Zapustite nas, kot se je pred dvajsetimi tisočletji zaostavil voditelj izvoljenega ljudstva tik pred vstopom v obljubljeno deželo.

Zakaj to, gospod ravnatelj? Mar Vas nismo dovoj iz srca ljubili in spoštovali mi vsi, vsa Vaša nadstojna broječa družina slovenskih planincev?

In potem — ne gospod ravnatelj — marveč dragi tovariš planinc, ne zamerite, da z Vašo izgubo ob enem mislim tudi na se. Od trenutka, ko sva se pred 20. leti v prvi spoznala na Šmarni gori, pa do prvih začetkov te zadnje vojne furije, ste bili posredno, dostikrat tudi neposredno priča dogodkom, ki so zame bili ne samo okvir, marveč izvirna, cela slika mojega, ravno v 20 letni dobi najinega poznanja viharnega življenja. Vojna mi je s svojo brezobzirno krutostjo vse te spomine pokopala globoko pod rušo novih doživljanj, novih razmer. In ravno v teh burnih dneh tu na ogroženi naši severni meji, ko ima vsak izmed nas obmejnih stražarjev dela in skrbi preko glave, nisem najmanj mislil, da se ti zdavno pokopani spomini zopet ožive... tako nepričakovano, na tako britki način ožive. Sredi napornega dela me nadnaravna moč teh bridkih in veselih spominov vleče preko grebena našega Pohorja tja proti beli Ljubljani, tja do mrtvaškega odra, kjer mi v snu večnega pokoja mirno spava eden izmed najljubših tovarišev planincev.

Sam truden bridkih prevar življenja; sam prekinjek prepojen studa nad razmerami tudi v naši novi domovini; sam koprneč po odpočitku, kot ga vživite zdaj vi na onemu drugemu — upajmo — boljšem svetu: vendar

dragi tovariš-planinc, kljub veličastnosti smrti si ne morem pomagati, da ne bi, tudi če bi mogel biti osebno navzoč ob Vašem odprtem grobu, z boleznim očitanjem zaklical: zakaj to ariš-planinc, ste ravno zdaj zavstavili svojo gorsko palico, ravno zdaj, ko mi drugi Vaši tovariši plezamo na vrh vresničenja naših sanj? Vrnite se še za nekaj hipov nazaj iz tajne daljave, kamor ste nam vsem, ki smo Vas poznali, spoštovali in ljubili, ob usodnem trenutku prerano odšli. Ko bomo dragi tovariš-planinc, na vrhu stoječ zrla širom naše obljubljene dežele; ko se navžijeva prvih utisov najinega pogleda v sedanost in bodočnost naše nove domovine; ko osnujeva vsaj površni načrt novega obsežnega delokroga našega „Slov. planinskega društva“, ki ga treba razširiti preko novo pridobljenih jugoslovanskih gor in ga ujediniti v „Jugoslovansko planinsko društvo“: potem dragi tovariš-planinc, makari stopiva dolj raz yrh in če Vam ni odveč moja družba, makari polezeva skupaj dol v teme podzemeljskega kraljestva. —

Toda zaman!

Smrt je neizprosna. Kaj ji mar, koga najboljših izmed nas nagloma zgrabi njena mrzla roka!

(Dalje prih.)

ustrojeni državni voz in bi bila trdo, brezobzirna zagrabila vse, kar je imela s trgovino živil in cenami količkej opraviti. Prepustilo se je to največje vprašanje brezbrizno ali v pomanjkanju zavesti, da ravno od srečne rešitve tega vprašanja zavisí usoda cele države, posameznim pokrajinskim vladam in te zopet kapitalistom in špekulantom. Takrat, ko je bilo blaga in živeža povsod čez mero, da ga niti pod streho niso mogli spraviti in so ga brezvestni ljudje kar po celih vagonih ropali in izvažali domov, takrat ko je bil ves red na glavo postavljen, ko sta kapital in špekulacija sama računali, da je navijanja cen in brezvestnega odcenstva konec, takrat je bila za regulacijo »kiščanskih« cen tako ugodna prilika, kakor je ni bilo z lépa in je ne bode kmalo več — z grda. Toda kdo poklicanih se je tedaj brigal za to »malenkost«? Špekulacija, ki se je že sama potuhnila v tihe šrambe med vojno nagromadenega »dobička« je uvideč slabost in brezbriznost deželnih krmarjev — državne krmarja žalibog tedaj, že nismo imeli — zopet predrzneje dvignila glavo po konci. Namesto, da bi si bila morala od vlade pustiti diktirati cene, je ona (špekulacija) vladi in občinstvu diktirala cene kakor jih je hotela.

Tako smo od komaj storjenega koraka naprej, zopet bili vrženi nazaj sredi med neznosne medvojne razmere. Še le ko je streha s plamenom gorela, so pričeli gasiti z raznimi odredbami. Pa kaj je bil njih uspeh? Lastniki blaga so enostavno pustili blago ležati doma, dokler niso našli novih virov: tihotapstvo v Nemško Avstrijo. Poklicani gospodje so tudi to novo prikazen gledali kot nedolžno ovčico. Skoro vsa naša severna meja proti Nem. Avstriji je, tako rekoč brez prave kontrole, in še glede tistih par mož ne more nihče priseči, če se ne obrnejo v stran, ko bi morali ostro gledati. Ne samo po deželi, tudi tu sredi med nami brezvestneži tržijo in prodajajo kakor se jim izljubi. S samimi »reformami« in odredbami ne pridemo nikamor, o tem smo imeli prilike se več ko dovolj prepričati v stari Avstriji. Kazenski zakon v roke, trd, neizprosni, makari da ga izvršuje — rabelj tudi pri nas.

Kakor že iz teh površnih potez razvidno, stoji pred nami žalostna, obupna, grozeča slika. Ne le uradništvo, vse kar šteje v takozvani srednji stan, vpije po odpomoči. Ozračje sedanjih razmer je podobno onemu tik pred izbruhom nevihte. V Zagrebu in Ljubljani že odmeva prvo gromenje — stavka bančnih uradnikov. Kaj čakate, da se iz lokalnih pojavov razvije splošna nevihta?

Političen pregled.

Mast za Mariborsko delavstvo. Beograd. Mariborski delavci so nakupili v Slavoniji 3 vagone masti. Ker jim pa hrvaške oblasti navzlic prosti trgovini niso hotele dovoliti izvoza, so se obrnili dotični delavski zaupniki na poslanca prof. Voglarja kot člana Demokratskega kluba za posredovanje. To posredovanje je imelo tudi zaželjeni uspeh, tako da dobijo mariborski delavci tekom prihodnjega tedna 3 vagone masti.

Za naše ujetnike pod madžarskim nasiljem. Beograd. Prof. Voglar je vložil na zunanje ministerstvo ulogo, naj posreduje potom francoske misije v Budimpešti, da izpusti madžarska vlada kapetana Rakušo in druge, ki so jih začetkom januarja madžarske tolpe ujele in zaprle.

Stavka bančnih uradnikov v Zagrebu in Ljubljani. V Zagrebu so s svojo plačo nezadovoljni uradniki stopili v stavko. Rav-

natelji denarnih zavodov so na tozadevni seji dne 10. tm. sklenili, da zahtevam stavkajočih uradnikov ne ugone, vsled česar se stavka nadaljuje in so zagrebški denarni zavodi zaprti. Iz Zagreba se je stavka prenesla tudi v Ljubljano, kjer so stavkajoči svojim šefom podali ultimatum.

Posebne vesti.

Razpušteni občinski odbori. Poverjeništvu za notranje zadeve je razpustilo nastopne občinske odbore ter postavilo za vodstvo občinskih poslov te-le gerente: Občinski odbor v Gradišču pri Lučanih, gerent Gregor Železnik, posestnik v Gradišču; občinski odbor v Spodnji Polskavi, gerent Franc Kanceler, posestnik v Spod. Polskavi; občinski odbor v Trnovcih, gerent Ignacij Pečuh; občinski odbor v Velikovu, gerent Alojzij Köchler, vladni koncipist v Velikovu; občinski odbor v Vrhlogi, gerent Anton Mlakar v Vrhlogi; občinski odbor v Zagorju, gerent Anton Platnik, posestnik v Preski.

Odpuščeni nemškutarji. Deželna vlada v Ljubljani je odpustila iz službe višjega respicienta finančne straže Franca Schöschnerja in višjega paznika finančne straže Ivana Goscherja, oba v Ptuj, Ožbalt Mejak, učitelja pri Sv. Martinu na Pohorju, Mihaelo Mejak, učiteljico v Slov. Bistrici, nadučitelja Vijema Huglerja, učitelja Viljema Thyr in Ernesta Winklerja, učiteljice Adelo Stadler, Ano Stangl in Jožefo Kosoll, vsi na mesni ljudski šoli v Ormožu ter Jožefa Kotnika, nadučitelja v Sočoti.

Škofova brošura — pred sodiščem. Znano je, da je bila brošura knezoškofa dr. Napotnika »Zur frommen Erinnerung an Weiland Ihre Majestäten Kaiser Franz Josef I. und Kaiserin Elisabeth« zaplenjena, ker vsebuje pregrešek zoper javni mir in red po 1305 kaz. zak. Škof je proti zaplenbi prijavil ugovor, v katerem se bo vršila pred okrožnim sodiščem javna razprava danes v soboto ob pol četrti uri popoldne.

Kako v Ljubljani plačajo narodno zavednost . . . Poročilo iz seje mestnega šolskega sveta v Ljubljani: Izprašana učiteljska kandidatka in bivša suplentka zavoda »Sacre coeure« v Pressbaumu pri Dunaju, Verena Josinova, ki je zgubila ondi službo kot Jugoslovanka, imenuje se proti naknadnemu pritrdilu višjega šolskega sveta za brezplačno suplentko na 1. mestni dekliški šoli pri Sv. Jakobu . . . Res, naravnost ginja je noblesa ljubljanskih gospodov; ubogo begunsko učiteljico, ki je bila odpuščena zaradi svoje narodnosti, nagradijo s brezplačno suplenturo! Pač pa se sme še vedno šopiriti nebroj nemškutarjev v naših uradih; s vdanašjo prenašamo tudi pomanjkanje narodnega učiteljstva v šolah.

Krvavi dogodki iz 27. januarja pred sodiščem. Včeraj se je pred tukajšnjim sodiščem vršila zanimiva razprava o dogodkih nemških demonstracij dne 27. januarja. Mestni poveljnik, podpolkovnik g. Zwirn toži zdravnikovo ženo Terezijo Grubič radi obrekovanja. Zanimivo poročilo sledi jutri.

Girstmayerjev morilec Fras. Uradna preiskava proti Girstmayerjevemu morilcu Frasu je že končana in se bo vršila proti njemu glavna razprava danes v soboto ob 9. uri predpoldne pred vojaškim sodiščem iz Ljubljane, ki bo obravnavalo v civilni razpravni dvorani okrožnega sodišča. Fras je obtožen zaradi hudodelstva uboja.

Prepoved uvoza in razširjanja časopisov iz sovražnih držav. Po naredbi kraljevega ministrstva notranjih del je tako dolgo, dokler traja vojno stanje, uvoz političnih časopisov iz sovražnih dežel in razširjanje takih časopisov po celi naši državi prepovedano.

Žrtve suženjstva nemškega nasilja. Nastopni dogodek laže prejasno in preglasno, pod kakšnim surovim nasiljem je ne le živelo in trpelo, ampak še zdaj v novi domovini živi in trpi naše ljudstvo. Dogodek sam je tako vnebovpijača priča blaznega nemško-nacionalnega

nasilja, da bi bil odveč vsak nadaljni komentar. Poslušajte! Pred približno 1 mesecem pride v neko gostilno v St. Lovrencu (pri Fali) nekaj naših vojakov. Ko zagledajo na steni viseti še nekaj slik iz domovine največjega svetovnega krvnika, bivšega cesarja Viljema, so ogorčeni, da se take slike še zdaj očitno šopirijo pod kraljevo vlado SHS, zahtevali takojšnjo odstranitev vseh slik, ki spominjajo na najbolj žalostno usodo naše zgodovine. Natakara je bila pripravljena tej zahtevi ugoditi. Ko pa je gostilničar o tem dogodku zvedel, je protestiral, češ, da njegove slike v njegovi hiši niso nikomur nič mar. Ker so naši vojaki pri svoji zahtevi vztrajali, je gostilničar pozval znane mu može ter jih nahujskal proti vojakom. Okoli 40 na ta način nahujskanih, je vdrlo v sobo ter pričelo groziti z dejanskim napadom. Našim vojakom — bili so baje samo trije — ni z ozirom na tako premoč, preostalo drugega, morali so oditi, si z orožjem branec odhod iz gostilne. Zunaj jih je moralo ščititi orožništvo. Zadeva je seveda prišla pred sodišče. Obravnava se je morala preložiti v svrhu nadaljne preiskave. Ugotovljeno pa je že zdaj sledeče: Večina nahujskanih napadalcev, je slovenska, med temi tudi celo nekaj invalidov, ki se imajo ravno nemško cesarjevemu krvniku zahvaliti, da so za celo življenje pohabljeni. Ko se je te ljudi opozorilo, kako se oni morejo pustiti za tak zločin izlorabiti, so priznali: kaj smo drugega hoteli? Odvisni smo od tega, ki nas je za ta napad najel, odvisni smo, ker on nam daje kruh in moko. Če bi ga ne bili vbogali, bi se sami postavili v nevarnost, da smo mi in naše družine brez kruha in zaslužka. — Obravnava kakor rečeno, še ni končana in kadar bo, tedaj pride tudi naša sodba.

Dnevne novice.

Osebna vest. Okrajni komisar Ludovik Klobčič je od mestnega magistrata premeščen v Radgono, kjer posluje kot zaupnik naše vlade pri prevozu živil iz Ogrskega v Nemško-Avstrijo.

Sestanek starejšin akad.-teh. društva »Triglav«. Kakor že objavljeno, se vrši sestanek Triglavanov, starejšin in aktivnih članov, v soboto, 15. marca t. l., in sicer v hotelu pri »Zamorcu« v Gosposki ulici ob pol 8. uri zvečer. Še enkrat se vabijo vsi Triglavani v Mariboru in okolici na ta sestanek, kjer bo treba rešiti vprašanje, kako spraviti društveno premoženje (zastavo, knjižnico itd.) iz Gradca v domovino.

Vabilo na shod jugoslovanskih železničarjev, ki se vrši v soboto 15. marca ob 6 uri zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma s sledečim sporedom: 1. organizacijska vprašanja; 2. aprovizacija. Odbor.

Nemci proti dr. Senekoviču. Našega neumorno delavnega političnega komisarja in šefa drž. policije, dr. Senekoviča, naši Nemci že takoj izpočetka niso mogli »prenesti«. Po januarjskih dogodkih pa so obrnili ves tok svoje onemogle jeze v prvi vrsti nanj. Posebno jih jezi, da je dosedaj še vse njih načrte s silo in zvijačo se polastiti Maribora, kakor nalašč tik pred izvršitvijo preprečil. Njih jeza in sovraštvo je doseglo v hunc, ko je dr. Senekovič pognal dva največja hujskača Riedla in Kotscha preko meje. Ta jeza sega tudi v Gradec, to se vidi iz surovih napadov graških listov. Naj se le jeze, škode ne bo, če tudi »počijo od svoje jeze«.

Poziv »Začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode« v Ljubljani podjetnikom glede vplačila zavarovalnin. Vsi podjetniki na ozemlju kraljevine SHS, ki se bili poprej člani delavskih zavarovalnic zoper nezgode v Gradcu ali Trstu, se pozivljajo, da takoj vplačajo vse zaostale kakor tudi tukoče zavarovalnine za drugo polletje 1918, v kolikor jih nise vplačali še prejšnjim zavarovalnicam, potom postnega čekovnega urada SHS v Ljubljani na čekovni račun št. 306. Začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani. Položnice je zahtevati pri zavarovalnici, Turjaški

trg. štey. 4. Ob enem z vplačilom je vposlati zavarovalnici tudi preračun za tisto prispevno dobo, za katero se je vplačala zavarovalnina.

Ornigova posest pod sekvestrom. Kakor smo izvedeli, se je vlada vendar odločila ter je vsa Ornigova posestva postavila pod sekvestro. Takih sekvestrov bi bilo še več nujno potrebnih tudi v Mariboru.

Nemška špijonaža v Mariboru. Opaža se, da v zadnjem času Nemci iz Gradca in Lipnice pridno pošiljajo tu sem svoje ogleduhe. Posluhujejo se najraje ljudi, ki so ali v Maribor pristojni, ali pa, ki so med vojno tu služili kot vojaki in imajo še svoje zveze v Mariboru. Kako ti ljudje pridejo skozi mejo? No, če je na naši meji res taka kontrola, kakor jo opisujejo očividci, potem ni čudno, če se posamezniki neovirano vtihotapijo preko Špilja v Maribor. Sicer pa je tudi še drugih potov in sredstev dovolj za prehod ogleduhov. Ljubljana bi morala vprašanje obmejne kontrole že zdavna resneje smatrati, kar je iz Maribora sploh mogoče, se stori, ali čudežev ne more dandanes nihče vsvarjati, zlasti če v Ljubljani tako radi podirajo, kar mi s trudom in osebnimi žrtvami zgradimo. Želi Ljubljana, da jasneje govorimo?

Nove nemške priprave. Naših Nemcev vkljub vsem neuspehom še ni pamet srečala. Nasprotno! Zblazneli so že tako daleč, da zdaj kar javno grozijo z novimi pripravami za 28. marca. Tedaj, pravijo, razbijemo Maribor, naj pride kar hoče. — To grožnjo poznamo zdaj že skoro leto dni iz zalanskega protestnega shoda na Glavnem trgu. Dozdaj je Maribor nebrižno za vse te bevske in hujškarije ostal še kakor je bil in prepričani smo, da tako tudi ostane.

Unterwood se išče. Ob času preselelitve pomožnega urada na mestnem magistratu, je zmanjkal pisalni stroj tipa »Unterwood«. Kdor bi izslovil prijatelja stroja ali pa še celo stroj sam, dobi primerno nagrado.

Oddaja krompirja. Okrajno glavarstvo v Mariboru je naročilo nekaj vagonov krompirja iz Hrvaškega. Občine tuk. okraja, katerim primanjkuje krompirja za nasad, naj takoj naznanijo okrajnemu glavarstvu, koliko kilogramov ga neobhodno rabijo. Krompir se bode oddajal občinam v Mariboru v Tegethoffovi ulici v Šerbaumovem skladišču. Cena do 82 vinarjev kg.

Poziv »Začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščenje v Ljubljani službodavcem glede vplačevanja vavarevalnin. Vsi službodavci na ozemlju kraljevine SHS, ki so bili poprej člani deželnih uradov občega pokojninskega zavoda za nameščenje v Gradcu in Trstu, se s tem pozivljajo, da takoj vplačajo vse zaostale premije, v kolikor jih niso vplačali še prejšnjim deželnim uradom, in da tudi vnaprej redno vplačujejo mesečne zavarovalnine potom poštnega čekovnega urada SHS v Ljubljani na čekovni račun štey. 307. Začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščenje v Ljubljani. Položnice je zahtevati pri zavarovalnici, Turjaški trg. štey. 4. Ob enem z vplačilom je obvestiti pokojninski zavod, za katere mesece in za katere nameščenje se je vplačala zavarovalnina.

Dopisi.

Iz mariborske okolice se nam poroča, da imajo mariborske okoliške občine le slabi in neužitni koruzni hruhi na razpolago, med

tem, ko se mesto Maribor poskrbuje z dobrim žitnim kruhom. Tudi sladkarija se okolica za ta mesec nima, dočim ga je mesto že davno dobilo. Zakaj ta dvojna mera? Zakaj se naše oko išče slovenske občine zapostavlja?

Iz Št. Lenarta v Slov. Goricah. Prostor nekdanje takozvane »Grundbuchabteilung« tukajšnje davkarje kakor jo je jel nazivati odslavljeni grandemškiur Steueramtsverwalter, reči Reinsky, se je pred dnevi očistil. Pridne roke slovenskih demokratov so izbrisale zapuščen stari smrdljivi švabski prah. S tem je izginila zadnja sled tega pangermanskega znaka iz tega lokala. Ljudska čitalnica je dobila po zaslugi nakaterih tukajšnjih mož ta lepi, za čitanico res ugodni prostor, na razpolago od višjega finančnega ravnateljstva v Ljubljani. Čast in hvala na tem mestu vsem tistim, ki so nam h tem prostorom pripomogli, čitalnici s tem korakom dali novega navdušenja, novega dela. Dali nam pa bodo ali ponujali ti lepi prostori, v bodoče lepe prekrasne družabne večere, katerih smoter je in naj nam ostane gojiti edino le pošteno zabavo in kulturo. V soboto 8. marca 1919 je bila otvoritev teh novih čitalničnih prostorov v navzočnosti vseh udov. Prostori so bili natlačeno polni. Manjkalo seveda tudi ni naših pridnih marljivih in zavednih dam. Gospod predsednik dr. Lešnik je v kratkih pa jedrnatih besedah pozdravil zbrane z željo, da se naj dela in misli na to, da dobimo kmalu svoj narodni dom, ki nam še bode dosti več nudil. On je pri tem gotovo mislil na »Schulvereinshaus«, ki že težko čaka na svojo usodo, da se ga prebarok in se mu da jugoslovanski značaj. Zakaj nek bi moral stati tako zapuščen, osamelj in zasramovan na tako krasnem zelenem hribu Slov. gošče? Toraj Lenarčani glave pokoncu!

Kultura.

Geologično predavanje. Iz uradniških krogov smo prejeli: Vaš list je že opetovano opozarjal na nujno potrebo po ljudskih predavanjih. Čudno se nam zdi, da se nihče poklicanih za ta klic ne zmeni. Ali so misli večine tistih, ki bi za izobrazbo ljudstva morali kaj prispevati, obrnjene edino le na vprašanje: kako se bomo mi sami dobro zabavali, kje je dobiti boljše vino, kje za prigrizek še kakšna kranjska klobasa? Pa šalo na stran! Gospoda, skrajni čas je, da se dvignejo iz komodnih sedežev vsi tisti, ki imajo zmožnosti in dobro voljo, da seme svojega znanja razsajajo tudi na polje ljudske naobrazbe. Že je v deželi spomlad, treba orati in sejati. Kot jako hvaležen predmet bi bilo n. pr. predavanje o geologični sestavi našega Slov. Štajerja. In za to predavanje imamo izbornega strokovnjaka v osebi višjega šolskega nadzornika g. Poljanca. Ako za predavanje ni skioptičnih sredstev, se bo ukažljivo občinstvo zadovoljilo tudi z navadnimi risbami in slikami. Treba je začetka.

Zdravstvo.

Koze v Mariboru — ceplenje. V okrožju mesta Maribor sta se v preteklem tednu pojavila 2 slučaja koz pri necepljenih otrokih, od katerih je že eden umrl. Dognalo se je, da ni iskati vzrok te bolezni v Mariboru, temveč v Ptujem okraju. Ker se je pa ukrenilo vse potrebno, da se zaduši ta bolezen v prvih slučajah, je upati, da mestu ne naraste večje zlo. Vendar pa ni nobenega jamstva, da se ne zanese ta bolezen ponovno v mestni okrog in če bi se ne naznanila takoj oblasti, bi ne bilo mogoče takoj ustaviti razširjanje. Le z enim sredstvom je mogoče odstraniti to uničevalno epidemijo od mestnih stanovalcev in to je takojšnje ceplenje vseh oseb, katere, ali sploh niso bile, ali pa brezuspešno ceplene v preteklih 4 letih. Da se to potrebno ceplenje omogoči vsem osebam mestnega okrožja, se prične z istim v nedeljo, dne 16. t. m. v telovadnici deške ljudske šole 4 na Stolnem trgu ob 3. uri po-

poldne, ter se nadaljuje naslednje nedelje ob istem času in na istem mestu. Pri tem se opozarja, da je vsak posameznik sebi, kakor svojemu sostanovalcu dolžan, podvreči se ceplenju, ker je to edino sredstvo proti kozam. Pomisliti mora vsak, da ne le lahko sam oboli na kozah, ampak, da povzroči nevarnost, okužiti z to boleznijo tudi druge. Kako grenko predbacivanje je n. pr. za stariše, če izpostavijo otroke, vsled opustitve cepljenja, nevarnosti te strašne bolezni.

Iz mestne aprovizacije.

Moka se podraži. Mestu se je nakazala večja množina bele ameriške moke po K 4'50 za 1 kg loko Reka ali Trst. Ker mesto sedaj nima nikakih zalog cenejše krušne moke, se mora pekom izdajati le to drago belo moko. Doslej so dobivali peki moko po K 1'02 za kg; sedaj se jim je moralo moko zaračunati po K 2'04 in se torej dvigne cena kruhu od K —'80 na K 1'60. Peki pa morajo seveda popolnoma bel kruh peči. Kadar dospe zopet cenejša krušna moka, se bodo cene zopet znižale. Sedaj je pa povišek cen v interese občinskega premoženja neobhodno potreben, ker doplača občina vkljub povišku cen pri vsakem kg okroglo 3 K. Revni sloji, ki dobivajo moko pri pomožnem odboru I, II in III, bodo dobivali belo ameriško moko po K 1'60 za kg, med tem ko bode ostalo prebivalstvo, ki dobiva moko na izkaznice, moralo belo moko plačevati po uradni nabavni ceni.

Krušno okrožje 1 Viljem Witlaczil, Grajski trg, se v ponedeljek, dne 17. t. m. spet vzpostavi. S tem dnem imajo vse one stranke, na katerih nakupovalnih izkaznicah je označeno to okrožje, spet tam svoj kruh prejemati. Velja torej modro prečrtana okrožna številka. Ker se bodo v nekaterih tednih itak nove nakupovalne izkaznice izdajale v izdanih nakaznicah sedaj sprememba ni potrebna.

Zadnje vesti.

Veliko tihotapstvo na naši severni meji.

Maribor, 12. marca. Ljub. »Več. list« poroča: Na naši severni meji so prišli na sled veliki družbi tihotapcev. Zadnji teden so tihotapci iz Gradca pokupili na Dravskem polju nad 400 debelih prašičev, katere so po raznih ovinkih in skrivnih potih spravili čez Dravo in Slovenske gorice do naše demarkacijske črte. Večino teh prašičev so naši finančni stražniki in orožniki zajeli. V tihotapško družbo je zapletenih več mariborskih Nemcev in nemčurjev. Zaplenjeno blago je vredno okoli 100.000 K. Tihotapci so plačevali prašiče kilogram po 40 do 50 K.

Reka pride pod protektorat Anglije.

Zagreb, 13. marca. („Več. list“). „Jutranji list“ poroča: Od dobro poučene angleške strani se je izvedelo, da so se zadnje dni na mirovnem posvetu vršile razprave o pripadnosti Reke. Končno se sklenilo, da Reka za sedaj ne bo pripadala niti Jugoslaviji niti Italiji, marveč da bo začasno internacionalizirana pod protektoratom kake velike države. Prvotno je Italija zahtevala, da se njej poveri protektorat nad Reko. Temu se je protivila Francoska. Radi tega nesoglasja je prišlo do glasovanja. Izid glasovanja je bil, da pride Reka pod protektorat Angleške in sicer za dobo petih let. Ta čas bodo Angleži praktično preizkušali, čigavi interesi prevladujejo na Reki in če bi bilo bolje, da pripada Reka Italiji ali Jugoslaviji. Potem se bo šele končno javno odločilo, komu bo pripadala Reka.

Meteorologično opazovanje.

Našemu včer. prorokovanju je za petami sledilo uresničenje — pri nas vsaj glede vremena. Megla, dež, če zadnja sever, tudi novi sneg. In na kosu zemlje, kjer leži Siclija, so na delu — vulkanične sile. Torej je bila vedrina zadnjih krasnih dni in noči — mimoidoča omana?

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjume na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno, meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in 1 sobe in sicer za 1. ali 15. april. Ponudbe na upravnishvo lista pod »Stanovanje 15«.

Hišnik

brez otrok, za oskrbo 2 hiš, se sprejme z 1. aprilom. Prednost ima ključavničar ali kovač. Natančneje se izve: Maribor, Cvetlična ulica št. 27/I—4.

Slanino in zaseko

odda v vsaki množini

A. Vertnik, Maribor, Sodnijska ul. 17
trgovina z mešanim blagom.

Naznanilo!

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da zopet izvršujem

sobno-slikarsko in pleskarsko obrt v Mariboru.

Za cenj. naročila se priporočam.

Anton Vaupotič, slikar
Maribor ob Dr., Mozartova cesta 58.

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr.
Solijski trg

Naznanilo!

Franc Šket

avtomobilni, vozovni lakirnik in sedlar

Maribor, Cvetlična ul. 9

je otvoril z 15. marcem t. l. svojo delavnico.

Prevzamejo se vsa v to stroko spadajoča nova dela, kakor tudi popravila.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štamplilje.

Še v zalogi se nahajajo drobniarje in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigovoznica.

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. — Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

Exportna trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh
= v trgovino spadajočih stvari. =

Juraj Gredlič, brivec

v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča
jugoslovanskemu občinstvu.

Hotel in restavracija „Union“

(preje Erzherzog Johann) v Mariboru
priporoča

dobro kuhinjo, izvrstna vina in vedno
snažne hotelske sobe.

Ciril in Rozi Tratnik.

Prostor

sposoben za mizarstvo obrt se išče v najem.
Ponudbe pod »Mizarstvo« na upravništvu.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Pri slovenski rodbini išče

sobo

če mogoče tudi prehrano, naš sourednik. Ponudbe na upravništvu lista.

Pisalni stroji

se kupi. Cenjene ponudbe pod „Stroj“ na anončno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/I.

Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!

Raznašalci časopisov

se sprejmejo v upravništvu „Mariborskega delavca“.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J.,
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar.,
Schifko Terezia
Schifko Maria, Melje
Pichler Ana,
Jurko Maria, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana,
Meier J., Pobrežje, Frau-Staud. cesta
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru.